

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-178

26.2.2024

Frende Skadeforsikring AS

Motorvogn

Tap av bil – uredelig brudd på opplysningsplikten? – fal. §§ 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte til foretaket at hans bil var stjålet og krevde den erstattet under sin bilforsikring. Foretaket avslo kravet og sa samtidig opp sikredes forsikringer i foretaket, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket hevdet det var klar sannsynlighetsovervekt for at bilen ikke var stjålet, at sikredes forklaringer var sprikende, og at sikrede bevisst hadde gitt uriktige opplysninger om en rekke forhold som han måtte forstå ville kunne medføre en uberettiget erstatning. Foretaket hevdet bl.a. sikrede uriktig hadde opplyst at han hadde ringt Falck, Viking og politiet etter at han hadde oppdaget tyveriet, og viste til at han ikke samtykket til at det ble innhentet data fra bompengeselskap. Sikrede fastholdt at bilen var stjålet og bemerket at han hadde ADHD som kunne påvirke hans oppfatning og forklaringer. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tap av bil og spørsmål om foretaket er uten ansvar og kan si opp sikredes forsikringer pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte 17.7.23 om tyveri av en Opel Manta. Av skademeldingen fremgikk det at sikrede oppga at bilen var stjålet i tidsrommet 24.–28.6.23. Sikrede sendte 8.8.23 inn en bekreftelse på at saken var henlagt av politiet.

Foretaket sendte saken til sin utredningsavdeling 8.8.23, og det følger av utrederens sammendrag av 23.8.23 at utreder hadde samtaler med sikrede 16.8.23 og 23.8.23, mottok politidokumenter 21.8.23, hadde samtaler med Ving, Falck og politiet 21.8.23 og med bompengeselskapet F. 23.8.23. I tillegg hadde utreder samtale med sikredes kamerat 21.8.23. Fra utredningssammendraget hitsettes:

Ft melder til Frende at bilen hans ble stjålet utenfor en kamerat sin adresse. I skademeldingsskjema oppgir ft at bilen ble parkert 24.06.23 og at tyveriet ble oppdaget 28.06.23. I telefonsamtale med Frende oppgir ft at han oppdaget tyveriet 28.06.23 og at bilen hadde stått parkert på stedet i fire døgn før tyveriet ble oppdaget. Ft sier at han ventet med å melde fra til Frende, da han ville se om bilen dukket opp først.

Ft har på e-post til saksbehandler skrevet at bilen har fått en høyere verdi i hans eie, da det er gjort flere oppgraderinger og at det er montert ekstrautstyr til 20.000 kroner. Ft skriver at det som han betalte for bilen, ikke har noe med saken å gjøre.

I samtale med utreder har ft forklart at han parkerte bilen utenfor en kamerat, hvor de deretter gikk ut på kvelden. Ft overnattet hos kameraten og oppdaget tyveriet, først tidlig neste morgen, da han skulle på jobb.

Ft har forklart til utreder at han ringte til "Viking" og til politiet når han oppdaget at bilen var borte. Ft ville forsikre seg om at ikke bilen ikke var tauet bort av bilberger, eller at politiet visste noe om bilen. Ft forklarer at han deretter leitet etter bilen i området.

Ft oppgir på spørsmål til utreder at han har avtale hos bomselskapet "F".

Ft har forklart at bilen var i daglig bruk og at han ikke disponerte andre biler før tyveriet. Ft har forklart at det bare er han som disponerer bilen.

Ft sier i samtale med utreder at han ofte parkerer utenfor kameraten, da det ikke er så gode parkeringsmuligheter, på sin egne adresse.

Bilen er i dag belånt med 39.071 kroner. Frist for EU- godkjenning er 16.07.23.

Ft har sagt til utreder at han ikke samtykker til at Frende henter ut trafikkdata for å tidfeste når bilen ble stjålet. Ft mener at dette er privat informasjon, som ikke er av betydning for saken. Ft sier at anropsloggen hans også slettes automatisk hver dag.

Når utreder spør om det er i orden at Viking blir kontaktet, svarer ft at det kan ha vært «Falck» han ringte, men at han ikke husker dette.

Utreder har kontaktet Viking og Falck som begge avviser at ft har ringt til dem, slik han har forklart.

Utreder har kontaktet politiet som avviser at ft har ringt til dem om tyveriet. Politiet sier at de ville ha loggført et slikt anrop i deres operasjonslogg, men at det ikke er notert anrop fra ft. Politiet har derimot bare mottatt en digital anmeldelse, levert på nett.

Utreder har kontaktet "F", som avviser at de har registrert en avtale på ft eller på bilens reg.nr

Ft sier at han ikke kan dokumentere deler og ekstrautstyr som er brukt for å "oppgradere" bilen.

Ft er konfrontert med at han har gitt flere opplysninger, som ikke synes å stemme. Blant annet er det ulike forklaringer om når bilen ble parkert og hvor lenge den sto parkert før tyveriet. Anropene som ft har forklart seg om, har ikke funnet sted slik han beskriver. Det synes lite troverdig at bilen ikke har kjørt gjennom noen bomringer på flere måneder og det synes også lite troverdig at det var problemer med både "F." sine nettsider og "biltilsynet" sine nettsider, som gjorde at ft ikke klarte å hente ut passeringene.

Ft har sagt at han ikke vet hvorfor han sa at han har ringt til bilberger og politi, men at det stemmer at han leverte anmeldelse på nett.

På "Google Street View" ser man at det er stor plass til å parkere, på begge sider av veien hvor huset ligger. At ft har forklart at han pleier å parkere bilen sin, 20 minutter unna fordi han har liten plass til parkering synes ikke troverdig. Ft har i første samtale bekreftet til utreder at Frende har registrert rett adresse. I andre samtale med utreder opplyser ft at det er feil og at han bor på hybel, men at han ikke vil endre adresse for å unngå at posten blir borte.

Utreder mener at ft ikke har dokumentert kravet eller sannsynliggjort tyveriet, i forhold til at han både oppgir ulike datoer for når tyveriet har funnet sted og når det gjelder hva han gjorde da tyveriet ble oppdaget.

Utreder mener at han bevisst har gitt uriktige opplysninger og dette bekreftes av både Falck, Viking, politiet og F. Ft har heller ikke samtykket til trafikkdata. Utreder mener at det ikke er en annen forklaring til at ft forklarer seg uriktig, enn at tyveriet ikke har skjedd slik han beskriver.

I utrederens referat fra samtale med sikrede 16.8.23 fremgikk det bl.a. at sikrede forklarte at han kjøpte bilen "*i fjor en gang*", betalte kr 35 000 eller kr 45 000 for den, at han hadde lese- og skrivevansker, og at det derfor var vanskelig for ham å huske. På spørsmål fra utreder svarte sikrede at bilen var i daglig bruk da den ble stjålet, at han "*krur en del bil*", men at han ikke hadde andre biler i denne perioden. Av referatet fremgikk det videre at sikrede ikke samtykket til at utreder hentet ut anropslogg for tidsrommet hvor bilen ble stjålet, men at han samtykket til å hente ut bompasseringer, og at han ville sende det til utreder.

I referat fra ny samtale 23.8.23 fremgikk det at sikrede ikke hadde klart å fremskaffe oversikt over bompasseringer, at han hadde fått tilsendt en lenke, men ikke så "*at det var registrert passeringer gjennom bomstasjoner på flere måneder, tror jeg*", samt at det ikke var så enkelt å se på siden til "F.", fordi han ikke hadde bilens registreringsnummer og heller ikke fant det ved å logge inn på biltilsynets nettsider fordi det enten kunne ha vært feil ved nettsiden eller med hans mobil. Sikrede opplyste at han tilhørte bomselskapet "*.. F., men jeg vet ikke om jeg har kjørt i noen*

bommer".

Av utrederens referat fra samtale 21.8.23 med sikredes kamerat (heretter kalt H.) hitsettes bl.a.:

På spørsmål om hvilken type bil det var, svarer ..H.. at det var en Opel Manta. ..H.. oppgir at bilen sto parkert på lasteparkeringen/fellesparkering utenfor huset hans og at den sto parkert på stedet i 3 dager, mens ft var på overnattingsbesøk hos ..H...

..H.. blir spurt om han var til stede da tyveriet ble oppdaget, hvor han svarer "Nei". ..H.. er ikke kjent med hva som ble gjort etter at tyveriet ble oppdaget, men han vet at ft ble forbanna. ..H.. er ikke kjent med om det finnes noen naboer som kan ha sett noe.

..H.. svarer på spørsmål at de bare var hjemme i den perioden, hvor bilen sto parkert.

Foretaket avslo 1.9.23 sikredes erstatningskrav med henvisning til fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket mente det var klar sannsynlighetsovervekt for at bilen ikke var stjålet og hevdet sikrede hadde gitt uriktige opplysninger på en rekke punkter, bl.a. om hvordan tyveriet ble meldt og hvor lenge bilen sto parkert før den ble stjålet. Foretaket fant ikke annen plausibel forklaring på at sikrede ga bevisst uriktige opplysninger enn at han visste hvor bilen befant seg eller hva som hadde skjedd med den, men ikke ønsket å opplyse om det. Videre anså foretaket det klart at sikrede visste eller måtte vite at opplysningene han ga ville kunne føre til en uberettiget erstatning.

Subsidiært begrunnet foretaket avslaget med at sikrede ikke hadde oppfylt sin opplysningsplikt iht. fal. § 8-1 første ledd, idet han verken hadde fremlagt eller samtykket til at foretaket kunne innhente etterspurt trafikkdata og bompasseringer, slik at tyveriet kunne tidfestes. Ifølge foretaket hadde sikrede ikke gjort det som var mulig for å dokumentere sitt tap, men gitt uriktige opplysninger og endret forklaring etter hvert som opplysningene ble undersøkt, noe som hadde skapt uklarhet om relevante forhold for skadesaken. Foretaket hevdet sikrede selv hadde ansvar for å rydde opp i fremstillingen og gjøre nødvendig dokumentasjon tilgjengelig. Foretaket sa i tillegg opp alle sikredes forsikringer f.o.m. 15.9.23, jf. fal. § 8-1 femte ledd. Det nektet han fremtidig kundeforhold og informerte om klagemulighetene. I avslaget viste foretaket til det som hadde fremkommet i utrederens undersøkelse. Fra avslaget hitsettes følgende fra brevets pkt. 2 om "Bakgrunn":

Opplysningene du har gitt i denne saken fremstår sprikende og uriktig.

Du har blant annet gitt forskjellige forklaringer om når bilen ble parkert og hvor lenge den stod parkert før den ble stjålet. Informasjonen du har gitt Frende om tidspunktet for tyveriet samsvarer ikke med anmeldelsen du har gitt til politiet.

Videre har du forklart deg uriktig om at du har ringt til en bilbergingstjeneste og til politiet etter at tyveriet ble oppdaget. Dette er verifisert av Falck, Viking og [...] politidistrikt.

Frende ba deg innhente og oversende en oversikt over bompasseringer for bilen, men har flere forskjellige forklaringer på hvorfor dette ikke er gjort. Du har både forklart at du hadde problemer med flere nettsider, i tillegg til at bilen uansett ikke hadde passert en bom på flere måneder. Dette fremstår usannsynlig. Videre har du nektet å samtykke til at bompasseringer og anropslogg kan innhentes av Frende.

[.....]

Sikrede krever dekning for tyveri av bil anfører at den ble stjålet fra fellesparkeringen utenfor hans kamerat hvor han var på besøk. Bilen var borte da han kom ut morgenen fredag 28.6.23. Han tok da kontakt med politiet og anmeldte forholdet. Sikrede har fått påvist ADHD, og at det kan være med på å endre hans oppfatning og forklaring, og til tider misoppfatning, noe han beklager. Han opplyser at foretaket kan ta kontakt med F. pass og trafikkdata siden det har etterspurt bompasseringer, og at han kan ettersende dokumentasjon ved forespørsel. Han viser til vedlagte attest av 5.10.23 fra sin fastlege hvor ADHD-diagnosen bekreftes og hvor det står at den "gjør at man kan ha vansker med å ha orden på ting, kan misforstå og misoppfatte mye". Videre står det i

attesten at han "Glemmer mye av ting som blir sagt og har dårlig konsentrasjon, kan i tillegg være dårlig til forklare hvordan tenker og har det, til andre." Sikrede opplyser at bilen fortsatt ikke er kommet til rette.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede uredelig har brutt redegjøringsplikten for skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Tyveriet som er opplyst å ha skjedd 28.6.23 ble ikke meldt til foretaket før 17.7.23. Sikrede forklarte seg ulikt om når bilen ble parkert og hvor lenge den sto parkert før den angivelig ble stjålet, og han ga gale opplysninger om at han ringte Falck eller Viking, og at han ringte til politiet og meldte tyveri 28.6.23. Sikrede har avslått å innhente og oversende oversikt over bompasseringer og trafikkdata for sin telefon, og bomselskapet F. har opplyst at det ikke er inngått noen avtale med bilen eller med sikrede. Videre viser foretaket til at sikrede har forklart at han ofte parkerte bilen utenfor hos kameraten, som bor ca. 20 minutter fra sikredes bosted, og at frist for EU-godkjenning var 16.7.23.

Foretaket anfører subsidiært at erstatning kan avslås etter fal. § 8-1 første ledd, idet sikrede har avslått å samtykke til undersøkelse av trafikkdata og bompasseringer, dvs. opplysninger som kan bekrefte eller avkrefte om tyveri har inntruffet og evt. til hvilket tidspunkt. Foretaket viser til utskrift fra bompengekalkulator som viser at det er bomstasjoner mellom sikredes bosted og stedet der tyveriet skal ha skjedd.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er fri for ansvar og kan si opp sikredes forsikringsavtaler på grunn av uredelig brudd på redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser spørsmål om sikrede har gitt uriktige opplysninger om når bilen ble parkert og hvor lenge den stod parkert før den ble stjålet. Foretaket viser bl.a. til at informasjonen sikrede ga om tidspunktet for tyveriet ikke samsvarer med anmeldelsen sikrede ga politiet, og at sikrede også 16.8.23 forklarte seg uriktig om at han hadde ringt en bilberger og politiet etter at tyveriet ble oppdaget, mens kravet faktisk først ble meldt 17.7.23.

Sikrede har fremlagt attest av 5.10.23 med bekreftelse på diagnosen ADHD, som ifølge attesten gjør at man kan ha "vansker med å ha orden på ting, kan misforstå og misoppfatte mye", og visere at sikrede "Glemmer mye av ting som blir sagt og har dårlig konsentrasjon, kan i tillegg være dårlig til forklare hvordan tenker og har det, til andre". Med dette som utgangspunkt mener nemnda det er umulig å ta stilling til om sikrede "bevisst" ga gale opplysninger under skadeoppgjøret og "måtte forstå" at dette kunne føre til en erstatning han ikke hadde krav på" på bakgrunn av skriftlige dokumenter alene. Disse spørsmålene bør belyses med muntlige forklaringer under en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).